

Čo nesedí na argumentácii ku kauze Záleská a sudca sui generis

Ostatné zasadnutie súdnej rady a jeho prvý rokovací deň bol v znamení vzdychania a prevracania očných buliev niektorých politických nominantov v súdnej rade pri snahe zástupcov sudcov v súdnej rade (niektorých, nie všetkých) pri rokovaní o bode vzťahu sudca-novinár. Rozdelenie, nielen názorové, medzi politickými nominantami a ich sympatizantami zo strany sudcovskej, sa prejavuje nielen počas rokovania, ale aj vo voľných chvíľach. Cez obednú prestávku obedujú a tento čas trávajú sudcovskí zástupcovia z Krajského súdu v Bratislave, Košiciach a Prešove v miestnosti oddelenej od politickej časti a jej sympatizantov zo strany sudcovských zástupcov. Raz, na začiatku, som sa zámerne pokúsila narušiť toto nepísané pravidlo a posadila sa do politickej obednej kóje na vykonanie crash testu. Vydesený pohľad niektorých, ktorí prichádzali do politickej časti obedného priestoru, keď zbadali, že nesedím na mieste pre mňa určenom, bola vcelku zábavná skúsenosť. Na kávy po obede tiež chodia politickí nominanti a ich sudcovskí sympatizanti spolu a ostatní osobitne.

V takejto atmosfére pracujeme a rokujeme. Pre poriadok treba povedať, že s väčšinou členov súdnej rady mám korektný pracovný vzťah, avšak niektorí môžu navodzovať dojem lobistov s následkom nerovnakého zaobchádzania pred súdnou radou. Niektorí môžu mať takéto prejavy viditeľnejšie, iní môžu voliť sofistikovanejšie metódy.

Po úvode venovanom pomerom, ktoré panujú na pôde súdnej rady, prejdem k veci a pomenujem, čo nesedí na kauze Záleská – Tódová a aké ponaučenie plynie z prejednávania tohto bodu v prvý rokovací deň októbrového zasadnutia.

Oficiálne pretláčanou verziou bolo tvrdenie, že p. Tódová nepísala o kauzách, ktoré súdila sudkyňa Záleská od momentu, kedy ich vzťah už nebol len profesionálny. Toto tvrdenie sa následne ukázalo ako nepravdivé. Nebolo dosiaľ hodnoverne preukázané, že by sudkyňa Záleská a novinárka Tódová prijali opatrenia, aby verejnosti bolo jasné a známe, že čítajú rozhovor, ktorý vyhotovila novinárka v priateľskom vzťahu so sudkyňou, ktorá súdila osobu debatujúcu s novinárkou.

Napríklad konkrétne dňa 26.05.2022 zverejnila novinárka Tódová článok s názvom: Napriek obavám Andrusko vypovedá rovnako: Kuciakovu vraždu si objednal Kočner.

<https://dennikn.sk/2867288/napriek-obavam-andrusko-vypoveda-rovnako-kuciakovu-vrazdu-si-objednal-kocner/>

Z verejne prístupných zdrojov vyplýva, že dohodu o vine a treste Zoltána Andruskóa schválila sudkyňa Záleská.

<https://www.noviny.sk/slovensko/499348-zoltana-andruskoa-priviedli-na-sud-uzavriet-chce-dohodu-o-vine-a-treste>

Je úplne irelevantné, že k schváleniu dohody o vine a treste došlo dávno pred tým, ako napísala novinárka Tódová svoj článok. Dosiaľ sa mediálna pozornosť venovala predovšetkým kauzám, o ktorých písala novinárka Tódová v čase pred vydaním rozhodnutia sudkyne Záleskej. Takýto pohľad je však sploštený, keďže aj publikovanie názorov, rozhovorov po vydaní rozhodnutia je spôsobilé ovplyvniť verejnú mienku v ďalších kauzách, keďže sa buď výrazne mediálne posilňuje dôveryhodnosť osoby, ktorá dohodu o vine a treste uzavrela, alebo naopak, dochádza

k mediálnej štvaniči voči iným, vybraným osobám, tým nespolupracujúcim tak, ako by si niekto želal. Možno aj so zámerom, aby sa zlomili. Ovpływňovanie verejnej mienky, dokazovanie a rozhodovanie v réžií vybraných médií môžu byť vykladané ako príprava pôdy pre kroky Úradu špeciálnej prokuratúry alebo jasné formulovanie mediálnej objednávky po odsúdení osoby bez ohľadu na výsledok riadneho súdneho procesu.

Za tejto situácie mohlo podľa môjho názoru pomôcť nielen dôveryhodnosti justície, ale aj dôveryhodnosti dotknutého média uznesenie, ktoré sme navrhli štyria navrhovatelia -Šamko, Kosová, Pružinec Eren a ja v tomto znení:

Súdna rada Slovenskej republiky **p r i j í m a** nasledovné stanovisko k sudcovskej etike vo vzťahu s novinármi: Hlavnou povinnosťou sudcu je nezávislé a nestranné rozhodovanie. Sudca sa preto pri výkone svojej funkcie nesmie nechať ovplyvňovať ani verejnou mienkou, či médiami, respektíve jednotlivými novinármi a musí zabrániť tomu, aby jeho vzťah k novinárovi bol alebo mohol byť poznačený závislosťou, prospechárstvom, či jednostrannosťou, z ktorých by sa dalo usudzovať, že sudca nemusí byť schopný udržať si od novinára taký odstup, aby nevznikali objektívne pochybnosti o jeho nestrannosti (nezaujatosti) pri rozhodovaní v konkrétnej veci. To platí o to viac, ak sa práca novinára a sudcu, ktorí sú si navzájom blízkymi osobami, prelína a ak z práce novinára možno vyvodit' nepriateľský postoj k procesnej strane, ktorá vystupuje vo veci prejednávanej sudcom. Pokiaľ sa takáto situácia v praxi dotknutého sudcu vyskytne, mal by sudca aktívne pristúpiť k odstráneniu pochybnosti o zdaní nestrannosti vrátane oznámenia svojej zaujatosti, o ktorej by sa následne s konečnou platnosťou rozhodlo zákonom predpísaným spôsobom. Medzi sebaregulačné opatrenia zdravého rozumu sudcu v súkromnom vzťahu sudcu a novinára patrí podľa charakteru a intenzity tohto vzťahu ako aj náplne práce novinára povinnosť sudcu eliminovať riziko vzniku pochybností o zneužívaní sudcovskej funkcie na presadzovanie osobných či ekonomických záujmov dotknutého sudcu alebo iných osôb. V prípade vzniku takýchto pochybností by mal sudca v záujme dôveryhodnosti justície tieto pochybnosti rozptýliť.

U k l a d á sa predsedovi Súdnej rady Slovenskej republiky, aby toto uznesenie doručil všetkým predsedom sudcovských rád.

Výsledky hlasovania:

ZA: Farkaš, Gandžala, Jelinková Dudžíková, Kosová, Pružinec Eren, Šamko

PROTI: Bradáč, Mazák

Zdržal sa: Bebej, Berdisová, Javorčíková, Majerník, Mészáros, Svetlovská.

Návrh uznesenia:

Súdna rada SR vedomá si právneho názoru vysloveného rozhodnutím Najvyššieho správneho súdu SR v disciplinárnej veci sudcu JUDr. Michala Trubana, **odporúča** predsedovi súdnej rady, aby v rámci svojej disciplinárnej právomoci preskúmal postup sudkyne Špecializovaného trestného súdu Mgr. Pamelý Záleskej v trestnej veci vedenej na Špecializovanom trestnom súde pod sp. zn. 3T/5/2021 a to z hľadiska vzniku nožnej povinnosti zákonnej sudkyne oznámiť svoju zaujatosť vzhľadom na jej blízky vzťah s novinárkou, ktorá sa publikačne opakovane

negatívne venovala obžalovanému v tejto trestnej veci a následne o výsledku svojho prieskumu informoval súdnu radu.

Výsledky hlasovania:

ZA: Bebej, Farkaš, Jelinková Dudzíková, Kosová, Pružinec Eren, Šamko

PROTI: Bradáč, Mazák, Mészáros

Zdržal sa: Berdisová, Gandžala, Javorčíková, Majerník, Svetlovská.

Nateraz teda súdna rada neprijala žiadne stanovisko. To však neznamená, že vec je uzavretá. Aj v minulosti sa stalo, napr. pri akcii NAKA na Okresnom súde Bratislava III, že sa súdna rada vrátila k veci, ktorá nebola meritórne ukončená. Preto tento príbeh ešte nie je uzavretý a na svoju koncovku si bude musieť ešte počkať.

V súvislosti s vyššie uvedenou kauzou sa nedá opomenúť, ako sa niektorí zo súdnej rady pokúšali o mediálnu dymovú clonu a odklonenie pozornosti od problému pokusom o vytvorenie dojmu, že nie kolegyňa Záleská si sama môže za vzniknutú situáciu, ale tí, ktorí sa jej snažia „ublížiť“. Sektársku rétoriku a delenie na dobrých a zlých sme už dávno prekukli. Takéto fikcie sú podľa mňa dôkazom odbornej argumentačnej núdze.

Dôkazom do očí bijúceho klamstva je o.i. aj článok JUDr. Javorčíkovej zverejnený na aktuality.sk <https://www.aktuality.sk/clanok/nGALogg/legitimna-verejna-diskusia-alebo-cielená-skandalizacia-sudkyne-zaleskej-nazor-katariny-javorcikovej/>

Uviedla v ňom aj nasledovné výroky:

„Väčšina členov súdnej rady však súhlasila s vypočutím sudkyne Záleskej už na augustovom zasadnutí v záujme čo najskoršieho vysvetlenia verejne prezentovaných podozrení a upokojenia situácie. Na prekvapenie mnohých práve členky súdnej rady, ktoré verejne vyzývali sudkyňu Pamelu Záleskú, aby bezodkladne vysvetlila svoj vzťah k novinárke, boli proti tomuto návrhu na doplnenie programu s odôvodnením, že medzitým ony písomne navrhli zaradiť na septembrové zasadnutie bod programu, ktorý by sa mal týmto vzťahom zaoberať z hľadiska sudcovskej etiky vo vzťahu s novinármi.“

Toto konštatovanie faktov nie je pravdivé. Vznesené námietky smerovali proti procesnému postupu a nerovnakému zaobchádzaniu s členmi súdnej rady, pričom zo zápisnice zo zasadnutia súdnej rady z 15.08.2023 vyplýva, že všetci hlasovali za zaradenie tohto bodu do programu, t.j. aj tie členky súdnej rady, ktoré verejne vyzývali sudkyňu Záleskú. Nepravdivosť uvedeného konštatovania faktov je preukázaná zverejnenou zápisnicou zo zasadnutia súdnej rady z 15.08.2023.

Záverom by som rada dala do pozornosti kolegom sudcom, že máme dve skupiny sudcov – jedna „sui generis“ – to sú tí, ktorí nemusia chodiť na súdnu radu vysvetľovať a ktorých obrana sa realizuje výlučne mediálnymi vystúpeniami, hoc aj klamlivými, a „tí druhí“. Nevieť ako to čítajú ostatní, ale z môjho pohľadu kategória „tí druhí“ nie je taká zlá. Nezávisí od politikov, výsledkov volieb, mediálnej podpory a ani propagandy. Je to kategória ozajstnej slobody a nezávislosti. Vo všetkých smeroch.

V Bratislave, dňa 21.októbra 2023

Dana Jelinková Dudzíková

členka Súdnej rady SR